

Les 1: Verklaren hoe planten groeien

OPDRACHT 1 Wat ga je schrijven: een verklarende tekst

Hoe komt het eigenlijk dat planten groeien? Je schrijft een verklarende tekst voor leerlingen van een andere klas.

- Welke strategie gebruik je voor een verklarende tekst?
- Schrijf op wat de letters betekenen:

OPDRACHT 2 Voorbereiden op het schrijven: een film bekijken

Hoe komt het dat planten groeien? Bekijk met de klas een filmpje over die vraag. In het filmpje doen kinderen onderzoek naar dat verschijnsel.

Maak aantekeningen op een apart blaadje over hoe planten groeien. Welke oorzaken en gevolgen zie je in het filmpje?

OPDRACHT 3 Een schema maken

1. Als je een verklarende tekst schrijft, is het handig om eerst een schema te maken. Werk samen met je schrijfmaatje. Maak op de volgende pagina een pijlschema van de oorzaken en gevolgen van het verschijnsel. Gebruik de informatie uit het filmpje.

Verschijnsel:

Oorzaak:

Gevolg:

Wel	
Geen	

Wel	
Geen	

Wel	
Geen	

2. Kijk nog eens naar de oorzaken en gevolgen in je schema. Welke conclusie kun je trekken?

Conclusie:

OPDRACHT 4 Het schema bespreken in groepjes

- Jullie hebben in opdracht 3 een schema gemaakt. Lees nu je schema voor aan een ander tweetal. Gebruik daarbij oorzaak-gevolgwoorden. Daarna is het andere tweetal aan de beurt om hun schema voor te lezen.
- Misschien krijg je nieuwe ideeën als je het schema ziet van het andere tweetal. Schrijf die dan in je schema erbij.

Uitleg

Oorzaak-gevolgwoorden

Voorbeelden van woorden die je kunt gebruiken:

doordat

omdat

door

Dat komt door...

Een tweede oorzaak is...

Zo...

Als gevolg daarvan...

Het gevolg is...

Dat leidt tot...

Uiteindelijk...

OPDRACHT 5 Een verklarende tekst schrijven

- Maak nu samen een tekstplan. Gebruik daarvoor de informatie uit het schema.
- Verdeel voordat je gaat schrijven de taken met je schrijfmaatje. Gaat de een voorlezen en de ander schrijven? Of schrijf je om de beurt een zin? Schrijf daarna samen een tekst op een apart blaadje.

Uitleg

Een tekst heeft een begin, een midden en een slot.

In het **begin** van de tekst schrijf je welk verschijnsel je gaat verklaren.

- Wat gingen de kinderen onderzoeken?
- Hoe hebben ze dat gedaan?

In het **midden** beschrijf je hoe het onderzoek ging. Welke oorzaken zijn onderzocht en wat waren de gevolgen?

- Sommige zaadjes kregen geen water. Wat was het gevolg?
- Hoe was dat bij de zaadjes die wel water kregen?
- Sommige plantjes kregen geen licht. Wat was het gevolg?
- Hoe was dat bij de plantjes die wel licht kregen?
- Sommige plantjes stonden in de koelkast. Wat was het gevolg?
- En hoe was dat bij de plantjes die boven de verwarming stonden?

Bedenk ook een goed **slot**. Bijvoorbeeld de conclusie uit het onderzoek.

- Dus wat zijn de oorzaken dat een plantje niet goed groeit?
- Waar moet je bij het zaaien van plantjes op letten?

Als je op de computer gewerkt hebt: sla je stukje op.

In les 2 ga je verder met je verklarende tekst.

Les 2: Een verklarende tekst schrijven

OPDRACHT 6 Test je tekst: hoe kan het beter?

1. Werk samen met een tweetal uit een andere klas. Zij gaan jullie tekst voorlezen en het schema invullen. Jullie mogen niet helpen. Kijk en luister hoe ze het doen.
  - Kunnen ze jullie tekst goed begrijpen?
  - Kunnen ze het schema goed invullen?
  - Kun je al zien welke stukken in je tekst nog duidelijker moeten?
2. Bespreek daarna samen met het andere tweetal hoe je de tekst nog beter kunt maken. Vul samen de checklist in. Bedenk zo precies mogelijk hoe de tekst nog beter kan worden.

Vraag	Ja 	Nog niet helemaal Welke stukken kun je nog beter maken? Hoe?
Konden de lezers alles goed begrijpen?		
Is het begin duidelijk? Staat er in waar het onderzoek over gaat? (het verschijnsel)		
Zijn de oorzaken duidelijk? Staan ze er allemaal in?		
Zijn de gevolgen duidelijk? Staan ze er allemaal in?		
Is het slot duidelijk? Staat er duidelijk in wat je uit het onderzoek kunt leren? (de conclusie)		
Lopen alle zinnen goed?		
Staan er nog fouten in de tekst?		

OPDRACHT 7 De tekst verbeteren

Je hebt in opdracht 6 gezien wat goed is aan je tekst en wat er nog beter kan. Verbeter nu je tekst en maak hem helemaal af. Om je tekst nog duidelijker te maken kun je er nog plaatjes of tekeningen bij zetten.

OPDRACHT 8 Terugkijken: het schrijven bespreken

Denk na en schrijf op.

1. Dit vond ik handig bij het schrijven: _____

---

2. Dit vond ik lastig bij het schrijven: _____

---

3. Dit is het belangrijkste dat ik heb geleerd: _____
